

Kajaanin Romu Oy
Majasaaren käsittelylaitos
Kajaani

Aika: 4.9.2019 kello 13:00

Paikka: Majasaaren käsittelylaitos, Mustantie 501, Kajaani.

Läsnäolijat

Matti Nyysönen, toimitusjohtaja
Kajaanin Romu Oy
matti.nyysonen@kajaaninromu.fi

Mikko Koskela, murska-aseman esimies
Kajaanin Romu Oy
mikko.koskela@kajaaninromu.fi

Tatu Turunen, ympäristöasiantuntija
Kainuun ELY-keskus
tatu.turunen@ely-keskus.fi

Sari Myllyoja, yksikön päällikkö
Kainuun ELY-keskus
sari.myllyoja@ely-keskus.fi

Paula Malinen, ympäristönsuojelutarkastaja
Kajaanin kaupunki
paula.malinen@kajaani.fi

Jari Säkkinen, kaupungingeodeetti
Kajaanin kaupunki
jari.sakkinen@kajaani.fi

Piia Majava, vanhempi rikoskonstaapeli
Oulun poliisilaitos
piia.majava@poliisi.fi

Käsitellyt asiat

Ympäristölupa

Aluksi käytiin läpi ympäristölupatilanne. Kajaanin Romu Oy:n Majasaaren laitoksella on PSAVI:n 12.5.2017 myöntämä ympäristölupa. Jäteluokittelua koskeva muutos-hakemus on jätetty AVI:oon 11.5.2018. Ympäristölupahakemuksessa haetaan laitok-sella muodostuvan seulotun karkean jakeen eli SLF-jätteen (fluffin) jäteluokitteluun muutosta. Hakemuksen tavoitteena on muuttaa jätteen luokittelu vaarallisesta jätteestä tavanomaiseksi. Tatu Turunen kertoi saaneensa AVI:sta tiedon, jonka mukaan lupa-päätös annettaisi tämän vuoden aikana.

Kajaanin Romun Majasaaren käsittelylaitos on hakemassa uutta ympäristölupaa. Hakemus on jätettävä AVI:lle 30.9.2019 mennessä ELY-keskuksen 1.3.2019 antaman päätöksen mukaan. Hakemus on jätettävä BAT-päätelmien vuoksi ympäristönsuo-jelulain 80 §:n mukaisesti. Euroopan Komissio on julkaissut jätteenkäsittelyn parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat BAT-päätelmät 17.8.2018.

Kajaanin Romun Majasaaren laitoksella on myös voimassa AVI:n koetoimintalupa (27.6.2019) pentaanijääkaappien koemurskaukseen. Koetoiminta tulee päätöksen mukaan saattaa loppuun 16.9.2019 mennessä. Koetoiminnassa VTT tutkii jääkaappien

murskauksessa syntyviä hiilivetypäästöjä. Matti Nyysönen kertoi, että koetoiminta on jo saatettu päätökseen. VTT on tehnyt tarvittavat mittaukset.

Hallintopakkopäätös

Majasaaren käsittelylaitosta koskee lisäksi ELY-keskuksen hallintopakkopäätös, joka on annettu 1.10.2018 ympäristölupapäätöksen määräysten laiminlyönnin johdosta. Hallintopakkopäätöksessä on edellytetty täytettäväksi kolme päävelvoitetta 30.6.2019 mennessä: jätteiden maanvaraisen varastoinnin lopettaminen, jätteiden varastointimäärien saattaminen ympäristöluvan mukaiselle tasolle ja laajennusalueen käytön lopettaminen ennen alueen rakentamista.

Tarkastuksessa havaittiin, että jätteiden maanvarainen varastointi oli vähentynyt laitosalueella ja laajennusalueella. Uutta asfaltoitua kenttää oli rakennettu laitosalueen luoteiskulmaan ja itälaitaan. Laitosalueella ja laajennusalueella sekä lisäksi Ekokymppin alueella oli kuitenkin edelleen jätteiden maanvaraista varastointia. Myös jätteiden varastointimäärä ylitti edelleen reilusti ympäristöluvan salliman tason. Jätteen varastointia laajennusalueella oli kuitenkin vähennetty ja siellä olivat maarakentamistyöt käynnissä.

Kuvassa. Ekokymppin alueella oleva Kajaanin Romu Oy:n jättekasa. Jättekasa on Ekokymppin Majasaaren jätekeskuksen toimintojen luoteiskulmassa, Mustantien eteläpuolella.

Edellisessä tarkastuksessa 1.6.2018 edellytetyt toimenpiteet

- Ympäristöä siistittävä roskista 30.6.2018 mennessä.
- Fluffi-kasaa siirrettävä siten, ettei kasa ulotu tasausaltaaseen, 30.6.2018 mennessä.
- SER-jäte on varastoitava paikassa, joka on peitetty vedenpitävällä katteella, 30.7.2018 mennessä.
- Metsänpuoleinen oja on siistittävä jätteestä peräisin olevasta kiintoainesta 30.6.2018 mennessä.
- Lisäksi 1.6.2018 tarkastuksen tarkastuspöytäkirjassa todettiin, että ympäristöluvan vastaisen jätteiden varastoinnin osalta käynnistetään hallintopakkomenettely.

Tarkastuksessa kävi ilmi, että yksittäiset toimenpiteet lukuun ottamatta hallintopakko-päätöksen velvoitteita ovat toteutuneet. Laitosalueen ympäristössä ja Ekokympin alueella olevalle kasalle johtavalla tiellä havaittiin roskia, mutta nämä ovat voineet kulkeutua lähiympäristöön edellisen siistimisen jälkeen.

Jättemääriä koskeva lupamääräykset

Laitokselle otettiin vastaan jätteitä 74 218 tonnia vuonna 2018. Tämä kokonaismäärä ei ylitä ympäristöluvassa sallittua kokonaismäärää (82 000 t/v). Lupamääräyksen 14 mukaan laitoksella saadaan vastaanottaa metalliromua yhteensä enintään 43 000 t/v. Vuonna 2018 sekalaisen peltiromun määrä oli 54 530 tonnia, joka ylittää ympäristöluvassa salliman määrän.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun vastaanottomäärä 10 858 tonnia vuodelta 2018 ylittää ympäristöluvassa enimmäismäärän 5 000 t/v. Matti Nyysönen kertoi, että jätteiden vastaanottosopimuksia on purettu, jotta vastaanottomäärät saadaan luvan mukaiselle tasolle. Sähkö- ja elektroniikkaromun osalta muun muassa sopimus on katkaistu Tramel Oy:n kanssa.

Varastoitavan jätteen määrä saa olla enintään 54 830 tonnia. Vuonna 2018 varastoidun jätteen määrä oli 101 010 tonnia, joka ylitti reilusti ympäristöluvassa salliman määrän. Ympäristöluvassa lupamääräys 16 edellyttää, että kevytjakeita eli fluffia saa olla varastossa enintään 200 tonnia. Varastossa oleva fluffin määrä ylittyi huomasti. Vuonna 2018 autopelti- ja sekapeltifluffia oli varastossa yhteensä 36 663 tonnia. Lisäksi varastossa oli metallipitoista ja metallivapaata alitetta yhteensä 39 957 tonnia.

Kajaanin Romun edustajat kertoivat, että 300 tonnin fluffierän toimittamisesta Riihimäelle Fortumille vuoden 2019 jälkimmäisellä puoliskolla on tehty sopimus, mutta toimituksia ei ole vielä aloitettu. Fluffia on myös toimitettu Riikinvoima Oy:lle siltä osin kuin kyse on yhtiöltä Majasaaren käsittelylaitokselle tulleen jätteen käsittelystä. Matti Nyysönen kertoi, että sopimuksen mukaan käsiteltävän jätteen jäännös voidaan palauttaa Riikinvoima Oy:lle.

Lähtevistä jätteistä merkittävimmät vuonna 2018 ovat terästeollisuuteen toimitetut metallit 50 187 tonnia ja Ekokympin Majasaaren loppusijoitusalueelle mennyt hienojakoinen fluffi, ns. pöly 10 401 tonnia. ELY-keskus on antanut lausunnon pölyn käytöstä 29.6.2018. ELY-keskus on hyväksynyt, että pölyä voidaan käyttää yhteensä 9 900 tonnia vuoden 2022 loppuun asti. Tarkastuksessa ilmeni, että hyväksytty määrä on jo käytetty ja vähän ylitetty.

Betoni- ja tiilijäte sekä tuhka

Betonimursketta on ollut varastoituneena 13 235 tonnia vuosina 2017-2018. Betonimursketta on tarkoitus käyttää ja on osittain käytetty laajennusalueen maarakentamisessa. Betonimurskeen käyttö on hyväksytty yhtiön ympäristöluvassa. Ympäristöluvassa lupamääräysten 21 ja 22 mukaan betonimurskeen hyödyntämisestä on esitettävä suunnitelma ja ns. MARA-asetuksen mukaiset kelpoisuustutkimukset. Alustava suunnitelma on toimitettu ELY-keskukseen 31.12.2018. Sitä on täydennetty osalle laajen-

nusalueesta laaditulla yksityiskohtaisemmalla suunnitelmalla 3.9.2019. Tarkastuksessa sovittiin, että kelpoisuustutkimukset toimitetaan ELY-keskukseen syyskuun loppuun mennessä.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

Ympäristölupamääräyksen lupamääräyksen 19 mukaan sähkö- ja elektroniikkalaitteet on esikäsiteltävä kullekin laitetyypille soveltuvilla menetelmillä poistaen niiden sisältämät vaaralliset jätteet ja muita haitallisia aineita, valmisteita ja komponentteja sisältävät osat. Ainakin seuraavat komponentit on poistettava erikseen kerätystä SE-romusta: PCB:tä sisältävät kondensaattorit, elohopeaa sisältävät komponentit, paristot, piirilevyt, väriaineet, bromattuja palonestoaineita sisältävät muovit, asbestijätteet ja asbestia sisältävät komponentit, katodisädeputket, hiilivedyt ja halogenoidut hiilivedyt, kaasupurkauslamput, nestekidenäytöt, ulkopuoliset sähkökaapelit, vaarallisia aineita ja tulenkestäviä kuituja sisältävät komponentit ja vaarallisia aineita sisältävät elektrolyttikondensaattorit.

Tarkastuksessa Matti Nyysönen kertoi, että laitteet tuodaan heille osittain purettuina, jolloin nämä vaaralliset tai haitalliset osat on etukäteen poistettu. Kylmälaitteita ei enää käsitellä lainkaan.

Vaarallisten jätteiden käsittely

Ympäristöluvan lupamääräyksen 31 mukaan vaaralliset jätteet saa luovuttaa tai toimittaa paikkaan, jolla on lupa kyseisten jätteiden keräämiseen, vastaanottoon ja/tai käsittelyyn. Vaaralliset jätteet on toimitettava käsiteltäväksi säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavasta jätteestä on tehtävä siirtoasiakirja, joka on säilytettävä kuuden vuoden ajan. Tarkastettiin viimeisin siirtoasiakirja, Arokivi Oy 1.9.2019. Yhtiö oli noutanut tasausaltaista ja öljynerotuskaivoista lietettä yhteensä 13 tonnia. Samalla tasausaltaat oli tyhjennetty. ELY-keskuksesta Tatu Turunen on tarkastanut 5.9.2019, että siirtoasiakirja on kunnossa. Arokivi Oy kuuluu jätehuolto-rekisteriin ja sillä on ollut lupa kuljettaa öljynerotuskaivolietteitä.

Toiminta-alueen pinnoitus

Ympäristölupamääräyksen 6 mukaan laitoksen toiminta-alue on pinnoitettava kulutusta kestävällä pinnoitteella ja muotoiltava niin, että ulkopuoliset valumavedet ei pääse laitosalueelle ja että pinnoitetun alueen hulevedet ohjataan ympärysojiin hallitusti sellaisen mittapadon tai tasausaltaan kautta, joka voidaan tarvittaessa sulkea.

Tarkastuksessa havaittiin, että laajennusalueen rakentaminen oli käynnissä. Alueen takaosassa oli rakentamisessa käytettävän betonimurskeen lisäksi hienojakoista fluffia, ns. pölyä. Matti Nyysönen kertoi, että pölykasat ovat kertaalleen vaihtuneet, kun pölyä on toimitettu Ekokympin loppusijoitusalueelle välipeittoon.

Vaikutusten tarkkailu

Päästö- ja vaikutustarkkailussa noudatetaan 2.12.2013 päivättyä hulevesien ja pohjaveden tarkkailusuunnitelmaa (lupamääräys 43). Viimeisimmät näytteet on otettu 9.10.2018 ja 17.6.2019. Tarkastuksessa tuli esille, että tämän syksyn näytteet otetaan lähiaikana.

Ennaltavaraautumissuunnitelman laadinta

Ympäristönsuojelulaki 15 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Suunnitelmaa ei ole tarve tehdä siltä osin kuin vastaava suunnitelma on esimerkiksi pelastuslain nojalla. Tarkastuksessa todettiin, että suunnitelma on laadittu kesällä 2016 ja että sitä on päivitetty kesällä 2019. Sovittiin, että päivitetty suunnitelma toimitetaan ELY-keskukselle syyskuun loppuun mennessä.

Häiriöilmoitukset

Toiminnanharjoittajan jättämä häiriöilmoitus 30.4.2019:

"22.12.2018 n. klo 10.15. Energijaekasassa havaittiin tulipalo. Pelastuslaitos kävi paikalla sammuttamassa palon. Jälkitoimenpiteiksi sovittiin, että palanut alue peitetään hiekkapitoisella massalla ja poljetaan tiiviiksi. Toinen tulipalo sattui 14.4.2019 n. klo 21.25. Paikalle hälytettiin pelastuslaitos ja he sammuttivat palon. Palo oli edellisen palon läheisyydessä.

Varastokasoja on tarkkailtu, kasteltu ja peitetty hiekkapitoisella massalla Kajaanin Romu Oy:n toi-mesta toistuvasti. Varastokasa palaa sisältäpäin edelleen. Varastokasa täytyy aukaista ja sammuttaa. Palojäännökset on toimitettava loppusijoitukseen. Loppusijoitettavan jätteen määrää on tässä vaiheessa mahdoton arvioida, koska vielä ei tiedetä kuinka laajalta alueelta jätteet ovat kasan sisältä palaneet. Todella karkea arvio on, että palanut/palava määrä on vähintäänkin 10 000 tonnia.

Varaston aukaiseminen ja loppusijoitukseen toimittaminen pitää aloittaa mahdollisimman pian. Kesä ja mahdollinen hellekausi aiheuttavat haasteensa mahdollisen palon hallitsemisessa. Loppusijoittamisesta on alustavasti keskusteltu Kainuun Jätehuollon Kuntayhtymän kanssa. Palojäännös olisi mahdollista toimittaa heidän Majasaaren jätelaitokseen. Peitto- ja tiivistysmateriaalina voitaisiin mahdollisesti käyttää prosessissamme syntyvää hienoa alitetta."

Tarkastuksessa tuli esille, että laitokselle on rakennettu porakaivo, josta saatavalla vedellä kastellaan jätekasoja. Palojäätteitä ei ole toimitettu Ekokympille, mutta Ekokympillä sattuneen tulipalon jälkihoitamiseen on toimitettu 3 180 tonnia ns. pölyä. Sillä on tiivistetty loppusijoitusalueen jätetäyttöön sijoitettua Ekokymppin tulipalojätettä. Tiivistämisellä on estetty tulipalon uudelleen muodostuminen.

Tarkastuksen tulos

Vakava rikkomus

Jatkotoimenpiteet

Edellytetään toimenpidettä: Laajennusalueen maarakentamisessa käytettävän betonimurskeen kelpoisuustutkimusten tulokset toimitetaan ELY-keskukseen 30.9.2019 mennessä.

Edellytetään toimenpidettä: Päivitetty pelastussuunnitelma toimitetaan ELY-keskukseen 30.9.2019 mennessä.

Edellytetään toimenpidettä: Koko toimintaa koskeva ympäristölupahakemus toimitetaan PSAVI:lle 30.9.2019 mennessä.

Edellytetään toimenpidettä: Laitosalueen lähiympäristöstä ja Ekokympin alueen fluffikasalle johtavalta tieltä kerätään pois irtonaiset jätteet, jotka ovat levinneet Kajaani Romun toiminnasta lähiympäristöön, 30.9.2019 mennessä.

Siirretään hallintomenettelyyn: Jätteiden ympäristöluvanvastaisen maanvaraisen varastoinnin, varastointimäärien ylittämisen ja laajennusalueen käytön osalta on käynnissä erillinen hallintomenettely, joka perustuu ELY-keskuksen hallintopakkopäätökseen (1.10.2018).

Laadittu

Kajaani 13.9.2019

Turunen Tatu

Tarkastuksesta perittävä maksu

Maksun määrä: **1 055,00 €**

Tarkastuksesta peritään maksu Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n ja 206 §:n perusteella. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2019 (1372/2018).

Maksun määräytymisen perusteet

Määräaikaistarkastus, laaja

B: Pienet IED-laitokset, keskisuuret muut laitokset.

Jakelu

Läsnäolijat.